

January 2024 | SV

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL

Available Languages:

LEDARE

Att ta till sig förändringar och hantera utmaningar under 2024

Kära läsare,

2024 kommer att bli förändringens år, inte bara i Europa utan också i världen i stort. Samma år som vi gör oss redo att hålla den största övningen i demokrati på vår kontinent – valet till Europaparlamentet i juni – kommer nationella val eller presidentval att äga rum i över 50 länder runt om världen, däribland USA. Politiska konstellationer kommer att skifta och nya färdriktningar stakas ut.

För EU blir valet till Europaparlamentet ett verkligt test av medborgarnas förtroende. De senaste åren har vi konfronterats med utmaningar utan motstycke och nu är det de europeiska medborgarnas tur att visa oss om EU har klarat testet. Eftersom kampen mot fattigdom och social utestängning är EU-medborgarnas främsta prioritering förväntar jag mig inte att det kommer att bli enkelt. Inflation, otrygga anställningar och en allmän brist på ekonomisk stabilitet gör att rädsla lätt kan slå rot och göda populistiska och extremistiska budskap.

Det kommer inte att bli en enkel uppgift, men EU kan stoppa denna utveckling. Vi måste börja engagera oss i väljarna, låta dem framföra sina synpunkter och lyssna till dem. I anknytning till detta kan jag stolt meddela att vi kommer att anordna EESK:s första vecka för det civila samhället (4–8 mars), där medborgare från hela Europa, såväl unga som äldre, kan delta i en dialog och framföra budskap till nästa omgång EU-ledare i kommissionen och parlamentet.

EU måste även hantera nya utmaningar. Det historiska beslut som nyligen fattades av Europeiska rådet i december om att inleda anslutningsförhandlingar med Ukraina och Moldavien och bevilja Georgien status som kandidatland gav en signal om att utvidgningen befinner sig i en avgörande fas. Det är upp till kandidatländerna själva att genomföra de nödvändiga reformerna, men EU:s ledare har också åtagit sig att diskutera interna reformer, och slutsatserna om detta väntas vara klara under sommaren 2024. Från EESK:s sida driver vi denna fråga framåt genom den gradvisa integreringen av kandidatlandsledamöter i vårt arbete. De kommer att bidra till utarbetandet av våra yttranden och delta i våra plenarsessioner. Vi utlyste en ansökningsomgång och håller nu på att välja ut dessa nya ledamöter. Deras arbete kommer att starta i samband med nästa månads EESK-plenarsession.

Allt detta kommer att ske under det belgiska ordförandeskapets vakande öga, vars uppdrag det är att slutföra lagstiftningsärenden samtidigt som man gör sig redo inför valet till Europaparlamentet. För er som missade det belgiska ordförandeskapets prioriteringar – titta på vår plenarsession i januari.

När vi nu inleder vår resa genom 2024 är det viktigt att komma ihåg att förändring inte är ett hinder på vår väg, utan en möjlighet att växa. Det är en chans att forma budskapen och åter uppnå ett starkare och mer enat Europa.

Oliver Röpke

EESK:s ordförande

KOMMANDE EVENEMANG

14–15 februari 2024

EESK:s plenarsession

4–7 mars 2024

Det civila samhällets vecka

RAKT PÅ SAK

Under rubriken ”Rakt på sak” belyser EESK-ledamoten **Sandra Parthie**, ordförande för sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion och föredragande för yttrandet, kommitténs förslag om en ny EU-strategi för den inre marknaden, som ska antas vid plenarsessionen i januari.

SANDRA PARTHIE: EN NY EU-STRATEGI FÖR DEN INRE MARKNADEN

Från det att idén om en europeisk inre marknad väcktes på 1980-talet, till dess utformning och inrättande i början av 1990-talet, inträffade många historiska förändringar på vår kontinent och i andra delar av världen. Sedan dess har EU mer än fördubblats i storlek och antal medlemsstater

och hanterat kriser och konflikter liksom naturliga, ekonomiska, sociala och tekniska utmaningar.

Sedan dess har även den geopolitiska situationen förändrats kraftigt. En ny supermakt har uppstått i Asien och blivit en systemrival för EU på många nivåer. Under årens lopp har inremarknadsprinciperna, dvs. fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och arbetskraft, visat sig vara en fördel för EU:s ekonomiska resultat. Den inre marknaden är dock långt ifrån felfri.

Genomförandet av de gemensamt överenskomna reglerna kan vara tämligen växlande, de administrativa kraven har ökat väsentligt och kapaciteten för marknadsövervakning är kraftigt begränsad. Dessutom kämpar den inre marknaden för närvarande med motstridiga målsättningar: efterfrågan på subventioner från industrin, men även från andra aktörer på nationell nivå, kontra uppmaningar om att begränsa det statliga stödet och upprätthålla lika villkor mellan alla medlemsstater; krav på lokal produktion för att bevara värdeskapandet och sysselsättningen i Europa kontra efterlysningar av öppna marknader och tillträde till dem som ett sätt att förbli kostnadsmässigt konkurrenskraftig i förhållande till globala konkurrenter och förse konsumenterna med produkter till överkomliga priser; tillgång till oumbärliga råvaror för att producera allt från bilar, vindturbiner eller solpaneler till köks- eller trädgårdsapparater kontra leveransvillkoren för dessa resurser, såsom att garantera arbets- och miljönormer och hantera konkurrenter om sådana resurser.

Öppenheten hos EU:s marknader och gränser, en central aspekt av det ursprungliga tänkesättet bakom den inre marknaden, har blivit otillräcklig i en värld där multilateralt överenskomna internationella handelsregler inte längre respekteras. Faktum är att den riskerar att bli en svag punkt för EU om den inte kopplas till vissa skyddsåtgärder, såsom strikt övervakning av kvaliteten på och säkerheten hos produkter som kommer in på EU-marknaden eller granskning av investeringar och investerarnas mål. I en värld som vänder ryggen till multilaterala regelbaserade system och där stater begränsar tillgången till resurser på grundval av sina nationella intressen fungerar inte längre en ekonomi som bygger på globalisering och internationellt integrerade leveranskedjor.

Det behövs därför en ny strategi för en inre marknad som byggde på dessa regler. Denna strategi bör inriktas på flera aspekter: en industripolitik för EU, gynnsamma ramar för näringslivet och för små och medelstora företag, företag i den sociala ekonomin, allmänhetens stöd för EU-projektet, korrekt organiserade och ändamålsenliga tjänster av allmänt intresse samt åtgärder för att bevara och utveckla vår sociala modell.

EESK anser att det är viktigt att EU:s kapitalmarknad fullbordas för att den inre marknaden ska kunna fördjupas. Kapitalmarknaden bör inriktas på att finansiera produktion, inköp och flödet av varor och tjänster, framför allt genom att stödja företagens forskning, utveckling och innovation samt tjänster av allmänt intresse. Incitament för entreprenörskap bör också skapas.

Dessutom bör prioritet ges åt politiska åtgärder som skapar en ram för innovation inom privata företag och främjar innovation genom tillgång till riskkapital och samarbete mellan näringslivet och vetenskapssamfundet. Att se till att unionens regelverk efterlevs måste vara en ytterligare prioritering för att stärka den inre marknaden. Tyvärr har många av dessa bestämmelser inte införlivats i nationell lagstiftning. Vissa bestämmelser kan också ha genomförts på mycket olika sätt eller tillämpas i mycket olika grad. Detta är ett allvarligt och stort hinder för en väl fungerande inre marknad.

EN FRÅGA TILL ...

I vår kolumn ”En fråga till ...” svarar EESK-ledamoten **Stoyan Tchoukanov** på en fråga om hans yttrande som läggs fram för antagande vid plenarsessionen i januari.

EESK info: Du är föredragande för yttrandet ”Främjande av en oberoende och hållbar livsmedelsproduktion: strategier för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027”. Vad föreslår kommittén i yttrandet, särskilt när det gäller hållbar livsmedelsproduktion i den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027?

STOYAN TCHOUKANOV: VILKEN RIKTNING SKA DEN GEMENSAMMA JORDBRUKSPOLITIKEN TA EFTER 2027?

Du är föredragande för yttrandet ”Främjande av en oberoende och hållbar livsmedelsproduktion: strategier för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027”. Vilka förslag lägger kommittén fram i sitt yttrande, särskilt när det gäller den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 och med avseende på hållbar livsmedelsproduktion?

Stoyan Tchoukanov: Den gemensamma jordbrukspolitiken har gjort att EU har kunnat trygga en stabil försörjning med livsmedel av hög och allt högre kvalitet för sin växande befolkning och samtidigt upprätthålla en familjejordbruksmodell. Politiken har utvecklats de senaste 65 åren, men det finns fortfarande mycket kritik mot de tre dimensionerna av hållbarhet i den nya version som trädde i kraft 2021.

När vi nu konfronteras med nya utmaningar behöver vi mer än någonsin tidigare en stabil och långsiktig politisk ram som är inriktad på hållbar livsmedelsproduktion och öppet strategiskt oberoende för Europeiska unionen. Detta bör gå hand i hand med att man skyddar de många olika typerna av jordbruk i EU och tillgodoser samhälleliga och ekologiska behov (”offentliga medel för kollektiva nyttigheter”), vid sidan av att trygga landsbygdsutvecklingen.

Miljö- och klimatpolitiken bör inte ses som en börda i återhämtningen från den rådande krisen, utan snarare som en del av de långsiktiga lösningarna och riktlinjerna för det framtida beslutsfattandet. Genom den senaste reformen stärktes principen att varje hektar som får stöd i gengäld måste ge samhället miljötjänster.

Enhetligt stöd per hektar återspeglar dock inte den ekologiska verkligheten eller ett rättvist stöd ur ett socialt perspektiv. Vi anser att man i nästa gemensamma jordbrukspolitik bör gå ännu längre och skärpa de miljörelaterade och sociala kraven. I gengäld måste lämplig belöning och skydd mot illojal konkurrens ges.

Därför bör det arealbaserade stödet omvandlas till incitament i stället för kompensation för gynnsamma tjänster, med en rimlig övergångsperiod som kan sträcka sig längre än tillämpningsområdet för en enda flerårig budgetram.

Små familjejordbruk bör ha möjlighet att välja att behålla inkomststöd baserat på arealstöd och arbetsenheter på gården, varvid medlemsstaterna kan fastställa kriterierna i de strategiska planerna. För att avvärja en ytterligare minskning av antalet jordbruksföretag i EU på grund av bristande generationsskifte måste åtgärder vidtas när det gäller högre genomsnittsinkomst från jordbruksverksamhet, tillgång till mark (genom investeringsbidrag, förmånliga krediter och nationell lagstiftning om överlåtelse av mark), gynnsamma investeringsvillkor inom den andra pelaren (för att tillföra ytterligare privata medel), kompetenshöjning (för jordbrukare, jordbruksarbetare och rådgivare), kvinnors egenmakt, goda arbetsvillkor, förbättrade långsiktiga utsikter för jordbrukare (pensioner osv.) samt landsbygdens övergripande attraktionskraft.

Den gemensamma jordbrukspolitiken måste bidra till att främja konsumenternas efterfrågan i EU på hälsosammare och mer hållbar kost (ekologiska, säsongsbundna och närproducerade produkter), minska matsvinnet och reglera livsmedelsmarknaderna i syfte att ta itu med finansialiseringen av livsmedelssektorn, som driver en kraftig spekulation, då enorma vinster görs samtidigt som européerna har svårt att hantera de stigande livsmedelspriserna. Högre energipriser och risker för avbrott i energi- och gödselmedelförsörjningen är en del av det nya normala, och man bör överväga att i den gemensamma jordbrukspolitiken inkludera kontracykliska komponenter och tillhandahålla ordningar för investeringsstöd för att förbättra produktionen och distributionen av förnybar energi på gårdsnivå och lokal nivå på landsbygden.

I vårt yttrande föreslår vi att kommissionen överväger att stärka de offentlig-privata försäkringssystemen – som är frivilliga i de enskilda medlemsstaterna – i den gemensamma jordbrukspolitikens instrument efter 2027 för att hantera konsekvenserna av extrema klimatförhållanden. Med tanke på valet till Europaparlamentet 2024 och den framtida utvidgningen av EU ser EESK detta yttrande som ett tillfälle att lägga fram vissa överväganden/riktlinjer/förslag från det organiserade civila samhället om den framtida utformningen av och inriktningen på den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 i syfte att uppnå en autonom och hållbar livsmedelsproduktion inom ramen för en mer heltäckande och övergripande livsmedelspolitik. Syftet är att bidra till kommissionens förslag till nästa gemensamma jordbrukspolitik genom att lyfta fram civilsamhällesorganisationernas behov och samhällets förväntningar.

TRIBUTE TO JACQUES DELORS

Till minne av Jacques Delors, Europeiska kommissionens f.d. ordförande

Jacques Delors avled den 27 december 2023. Han var Europeiska kommissionens ordförande 1985–1995 och tidigare finansminister i François Mitterrands regering 1981–1985.

Sébastien Maillard, tidigare EU-korrespondent i Bryssel och f.d. direktör för Jacques Delors-institutet i Paris, där han numera är särskild rådgivare, hedrar hans minne.

Även **Lorenzo Consoli**, en av Europas mest berömda journalister, berättar för EESK infos läsare om sina intryck av ordförande Jacques Delors.

Lorenzo Consoli, italiensk journalist och EU-korrespondent sedan 1991, har stor erfarenhet av EU-politik och arbetar bland annat för italienska nyhetsbyrån Askanews. Han var ordförande i International Press Association i Bryssel 2006–2010 och har varit gästprofessor inom ramen för Executive Master-programmet i EU-journalistik och EU-kommunikation vid Institutet för högre studier i social kommunikation (IHECS) i Bryssel. (ehp)

Jacques Delors, de gemensamma handlingarnas man

Jacques Delors har gått bort efter ett långt liv av fruktbart engagemang vars resultat kvarstår. Den inre marknaden, Schengenområdet, Erasmus, euron, Sammanhållningsfonden: Han bidrog direkt till förverkligandet av stora delar av det nuvarande europeiska projektet. Till grund för hans europeiska verk ligger en etik baserad på handling.

Jacques Delors gav det offentliga engagemanget dess ädelhet. I sin föreningsverksamhet, fackliga verksamhet och därefter politiska verksamhet stödde sig denne aktivist, som han ödmjukt brukade beteckna sig som, i synnerhet på Emmanuel Mouniers personalistiska tänkande. Som lågmält kristen betraktade han varje person som unik och en del av ett nät av sociala band som han visste behövde mobiliseras inför alla större åtgärder.

Oroad över individualismens framväxt satsade denne socialdemokrat på ett samhällsengagemang där alla gör sitt för det allmänna bästa. Hans namn förblir oupplösligt förbundet med samråd, gemensam förvaltning, kollegialitet och andra former av gemensam handling, som han främjade och efterlyste. Det var därför han fäste så stor vikt vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, som han bidrog till att skapa. Han respekterade de förmedlande organen och var anhängare av verklig social dialog, med kompromissvilja.

Han utövade detta på europeisk nivå, och på denna nivå utvidgade han dialogen till att omfatta trossamfunden. Jacques Delors var inte en försynens man. Denne autodidakt betraktade sig inte som en selfmade man utan som en person som formas av och med andra. Och som formas genom handling. Delors tänkande är ett tänkande i rörelse, som närs av återkoppling från handlingarna i en god cirkel. Han var en man med principer och övertygelser med grund i hans innerliga tro, och han var inte fånge i en blind ideologi. Han utgick klarsynt från verkligheten, uppgifter om läget och respekt för de nationella traditionerna för att ta ett så långt steg framåt som möjligt.

Hos honom hade verkligheten företräde framför idén, som han kunde bana väg för när omständigheterna så krävde. Han kunde således anamma idén om en gemensam valuta och samtidigt redan från början stödja Tysklands återförening, som hade blivit oundviklig efter murens fall. Förvisso ser världen med dess nuvarande oro inte ut på samma sätt som i Delors Europa. Hans landvinningar, såsom den inre marknaden, bör anpassas och fullbordas med tanke på de hotfulla krafterna. De ger dock en grund att stödja sig på för att handla i dag. Och hans inkluderande, klarsynta syn på verkligheten, där principer och kompromissberedskap förenades för att göra framsteg tillsammans, borde återupplivas runt de europeiska ledarnas bord.

Sébastien Maillard, särskild rådgivare vid Jacques Delors-institutet, som han var direktör för 2017–2023

Lorenzo Consoli: Jacques Delors – framgångar och nederlag

Jacques Delors gick bort den 27 december 2023. Han kommer att ihågkommas som Europeiska kommissionens största och mest effektiva, visionära och framåtblickande ordförande – en av ”grundarna” av ett enat Europa, likt Jean Monnet och Robert Schuman långt före honom.

Före honom var kommissionens ordförande inte mycket mer än en europeisk byråkrat. Det var han som gav denna roll en ställning jämbördig med stats- och regeringscheferna, något som sedan godtogs av alla. Under sin tioåriga mandatperiod, från 1985 till 1995, drev han kraftfullt och beslutsamt den europeiska integrationsprocessen framåt, bland annat tack vare stöd av Tysklands förbundskansler Helmut Kohl och Frankrikes president François Mitterrand. Först och främst tog han omedelbart ett nytt grepp om integrationsprocessen med målet att senast 1992 omvandla den gemensamma marknaden, som byggde på tullunionen, till en verklig inre marknad. Därefter, medan den inre marknaden fortfarande höll på att införas, lanserade han sitt andra stora projekt, nämligen den monetära unionen, och verkade parallellt för att utvidga gemenskapens befogenheter med grundandet av Europeiska unionen, genom Maastrichtfördraget.

Han var också den förste som tog itu med gemenskapens ”demokratiska underskott” genom att föreslå och uppnå större befogenheter för Europaparlamentet, först med samarbetsförfarandet (enligt europeiska enhetsakten) och sedan (i och med Maastrichtreformen) med medbeslutandeförfarandet, som till sist gav församlingen i Strasbourg en verklig roll som medlagstiftare i frågor som beslutas med kvalificerad majoritet i rådet.

Vägen mot det strategiska målet om en inre marknad inleddes med två dokument: rapporten om kostnaderna för ”icke-Europa”, som visade på de ekonomiska fördelarna med att undanröja kvarvarande interna rättsliga hinder, och en första ”vitbok”, där man fastställde alla lagstiftningsåtgärder (ca 200) som

behövdes för att undanröja dessa hinder.

Jacques Delors framhöll redan från början att en förstärkning av beslutsmekanismerna och institutionerna på europeisk nivå var det viktigaste verktyget för att slutföra projektet. Med europeiska enhetsakten föreslog han därför en första verklig reform av Romfördragen från 1957, genom vilka Europeiska gemenskaperna (den gemensamma marknaden och Euratom) hade inrättats, och han lyckades övertyga medlemsstaterna att godkänna den (1987).

Jacques Delors spelade sedan en grundläggande roll i omarbetandet av gemenskapens budgetram, med en betydande ökning av budgetmedlen till 1,20 % av medlemsstaternas totala BNP genom Delors I-paketet (1988–1992) och till 1,27 % genom Delors II-paketet (1993–1999) och en kraftig ökning av medlen för ”ekonomisk och social sammanhållning” (regional- och strukturpolitik), som sågs som en nödvändig motprestation för enandet av den inre marknaden. Ännu viktigare var dock systemförändringen i gemenskapens budgetram, som från att vara ettårig blev medelfristig (sjuårig), med början i de två Delorspaketen.

Detta gjorde att man kunde undvika att varje år upprepa de påfrestande budgetförhandlingarna mellan medlemsstaterna, som bromsade institutionernas arbete i flera månader. Ett annat grundläggande inslag i den europeiska politiken som Jacques Delors införde var den sociala dimensionen (det var bl.a. han som gav upphov till den ”sociala dialogen” mellan företag, fackföreningar och de europeiska institutionerna). Hans sociala program, som även inbegrep en harmonisering av instrumenten för att skydda arbetstagarna i händelse av kris och för att motverka trycket att omlokalisera produktionsverksamhet, förblev dock ett av hans ofullbordade verk.

Hans största nederlag var emellertid hans andra ”vitbok”, om tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft, som lanserades i stor stil 1993 som det sista stora projektet under hans mandatperiod. Det var ett förslag som syftade till att blåsa nytt liv i och stimulera ekonomin (som skulle finansieras med 20 miljarder euro under 20 år), bl.a. på grundval av emission av gemensam skuld (8 miljarder euro per år), bidrag från gemenskapens budget och lån från Europeiska investeringsbanken, för att stödja uppförandet av transport- och telekommunikationsinfrastruktur och en rad andra ekonomiska och sociala initiativ (i huvudsak ett förebud om vad som skulle komma att ske mer än 20 år senare med NextGenerationEU, som svar på pandemikrisen).

Planen, som ursprungligen välkomnades av Europeiska rådet, kritiserades och övergavs senare av EU:s finansministrar. Jacques Delors årtionde avslutades i nedförsbacke, då han drabbades av bakslag såsom anklagelser för överdrivna ambitioner, centraliserande jakobinism och överreglering. Senare anammades dock vissa av hans idéer, såsom de transeuropeiska näten eller Sure-programmet för att stödja systemen för arbetslöshetsersättning till arbetstagare under covid-19-krisen.

EESK-NYHETER

EESK:s jubileum: EU behöver ännu mer social dialog

EESK är en framgångssaga, men EU måste göra ännu större ansträngningar för att upprätthålla det sociala kontraktet, solidaritet, en rättvis ekonomi och delaktighet. Detta är nyckeln till att bevara de europeiska värdena.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) inrättades genom Romfördraget (som undertecknades i mars 1957) och höll sin första plenarsession i maj 1958. Vid en debatt som ägde rum den 13 december 2023 i Bryssel under rubriken ”**Firande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs 65-årsjubileum: stärka det civila samhället och värna demokratin**” diskuterade man kommitténs erfarenheter under de gångna åren och lärdomar inför framtiden. ”Under de senaste 65 åren har kommittén byggt upp en ordentlig plattform där det civila samhället fritt kan framföra sina åsikter och på så sätt sträva efter att förbättra EU:s lagstiftning. I ett föränderligt geopolitiskt sammanhang är det viktigare än någonsin med ett starkt och oberoende civilt samhälle. Det är det civila samhället, i sin roll som övervakare, som ser till att ingen sätter stopp för kontroller och motvikter, rättsstatsprincipen eller grundläggande rättigheter och värden – att ingen ’drar ur sladden’ ur det demokratiska systemet”, förklarade EESK:s ordförande, **Oliver Röpke**.

EESK:s ledamöter företräder en mängd olika civilsamhällesorganisationer över hela Europa, däribland näringslivsorganisationer, fackföreningar och andra intressegrupper. Kommittén är ett rådgivande EU-organ som avger yttranden i EU-frågor till kommissionen, rådet och Europaparlamentet och fungerar som en bro mellan EU:s beslutsfattande institutioner och EU:s medborgare. ”EESK har fyllt 65 och du tänker kanske att det är dags att gå i pension. Tvärtom. EESK behövs nu mer än någonsin, när så många européer befinner sig i en svår situation. Försöken att ignorera den organiserade sociala dialogens roll bör motarbetas. Andra EU-institutioner borde lyssna mer till oss”, framhöll **Georges Dassis**, f.d. ordförande för EESK och ordförande för Föreningen för tidigare EESK-ledamöter.

Som lyftes fram under debatten har EESK varit en ledande partner i debatten om den europeiska pelaren för sociala rättigheter de senaste åren. EESK hade också en central roll i konferensen om Europas framtid, vars slutliga rekommendationer uttryckligen nämnde EESK som ett instrument för att öka deltagandet och transparensen i EU:s demokrati. Några färska exempel på EESK:s pionjärroll är bland annat att kommittén var först med att efterlysa en verklig europeisk hälsounion och gå i bräschen för förslaget om ”rätten till reparation”. **Stefano Mallia**, ordförande för Arbetsgivargruppen, underströk vikten av genomslagskraften i EESK:s arbete och lyfte fram de lagstiftningsförbättringar som gjorts sedan 1958: ”De senaste månaderna har vi uppnått flera viktiga mål, bland annat konkurrenskraftskontrollen och en blå giv för EU. Vi kommer också att fortsätta att framföra åsikterna hos dem vi företräder.”

Energiomställningen, kampen mot klimatkrisen och hanteringen av det geopolitiska hotet från Ryssland är bara några av de utmaningar som understryker behovet av att EESK hjälper till att bygga samförstånd kring det gemensamma bästa, främja den europeiska integrationens värde och föra fram deltagandedemokratins och civilsamhällesorganisationernas roll. ”I 65 år har EESK tillhandahållit en plattform där fackliga företrädare kan delta i meningsfulla diskussioner med arbetsgivare, organisationer i det civila samhället och andra EU-institutioner. EESK:s framgång ligger i samarbetet. Genom att sammanföra företrädare för många olika grupper i samhället lyckas vi utarbeta yttranden med många olika infallsvinklar. Denna delaktighet

säkerställer att vårt arbete ligger i linje med demokratiska principer”, förklarade **Lucie Studničná**, ordförande för Arbetstagargruppen.

Séamus Boland, ordförande för Gruppen för civilsamhällesorganisationer, uppmanade EESK att mobilisera sig fullt ut inför valet till Europaparlamentet. ”EU måste bidra till en kollektiv problemlösning på gemensamma europeiska utmaningar. Huruvida vi lyckas med detta är till stor del avhängigt av resultatet av valet till Europaparlamentet. EESK och dess ledamöter har ett uppdrag och ett ansvar att nå ut till medborgarna genom sina nätverk av organisationer i det civila samhället för att motverka desinformation, rädsla och brist på förtroende. Vi måste upprepa vår uppmaning till verkliga åtgärder för att genomföra dialogen med den civila samhället på EU-nivå inom alla politikområden.”

Läs mer om EESK:s historia.

Isabelle Le Galo Flores ny generalsekreterare för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Den 12 december 2023 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs (EESK) presidium att utnämna **Isabelle Le Galo Flores** till EESK:s nya generalsekreterare.

Isabelle Le Galo Flores har en masterexamen i teknisk matematik samt i kommunikation, mediestudier och internationella förbindelser. Under sin karriär har hon innehaft ett flertal ledande befattningar, senast som biträdande generaldirektör för Spanien vid Daniel och Nina Carasso-stiftelsen, där hon bl.a. arbetade med hållbara livsmedelssystem och medborgarskap genom konst.

EESK:s generalsekreterare har en verkställande roll, ger stöd och råd till EESK:s stadgeenliga organ och förvaltar en personalstyrka på ca 700 anställda. **Isabelle Le Galo Flores** tillträdde den 16 januari för en period av fem år, efter Gianluca Brunetti, som lämnade tjänsten den 31 december 2023. (ehp)

EESK efterlyser fler politiska insatser för att få ett slut på hemlösheten

Nästan 900 000 hemlösa människor bor på gatan eller på härbärgen varje natt i EU. Hemlösheten har mer än fördubblats under de senaste 15 åren, och EESK uppmanar därför medlemsstaterna och EU att vidta åtgärder.

EESK efterlyser en heltäckande EU-strategi mot hemlöshet. Det är viktigt att nationella åtgärder för att bekämpa hemlöshet vidtas snabbt för att avsevärt minska antalet personer som lever i hemlöshet, en av de

mest extrema formerna av social utestängning, senast 2030.

”Vi efterlyser en EU-strategi mot hemlöshet i vilken Epoch (Europeiska plattformen för att bekämpa hemlöshet) inkluderas till fullo och att nationell politik för att bekämpa hemlöshet inkluderas i den europeiska planeringsterminen”, sade **Maria del Carmen Barrera Chamorro**, föredragande för EESK:s yttrande ”EU-ram för nationella strategier mot hemlöshet”.

Strategin måste stödjas genom en rekommendation från rådet, och kommittén uppmanar därför det nytillträdda belgiska rådsordförandeskapet att inleda arbetet med en sådan rekommendation. Kommittén uppmanar också kommissionen att inte låta någon tid gå till spillo utan redan nu utarbeta ett förslag till nytt flerårigt arbetsprogram som fortsätter under hela nästa mandatperiod.

”EESK vill att kampen mot hemlöshet förblir en socialpolitisk prioritering för EU fram till Europaparlamentsvalet och därefter. Vi behöver ett strategiskt skifte av fokus från en hantering av hemlöshet till att faktiskt få ett slut på hemlösheten senast 2030”, sade **Ákos Topolánszky**, medföredragande för yttrandet.

EESK föreslår att ”Bostad först”-principen aktivt främjas som en lösning på kronisk hemlöshet. Enligt denna princip är en bostad inte bara ett tak över huvudet utan också ett verktyg för återintegrering. Principen innebär att hemlösa ges ett långsiktigt boende utan krav på att visa att de gjort framsteg i den personliga utvecklingen eller på att acceptera stöd.

Denna bostadsorienterade strategi ingår som en del i Lissabonförklaringen, som undertecknades 2021 av EU:s samtliga 27 medlemsstater, EU-institutionerna och flera icke-statliga organisationer inom EU. Förklaringen utgör den politiska grunden för Epoch och dess signatärer åtar sig att samarbeta på EU-nivå för att hitta lösningar på hemlöshetsproblematiken och verka för att få ett slut på hemlösheten senast 2030. Kommittén framhåller dock i sitt yttrande att satsningarna mot hemlöshet på EU-nivå och nationell nivå är otillräckliga, trots vissa politiska ansträngningar.

Under de senaste 20 åren är Finland är det enda land som konsekvent har lyckats minska antalet hemlösa. (ll)

Europa måste fortsätta att visa vägen säger Spaniens vice premiärminister Nadia Calviño

Ekonomi och finans, digitalisering, konkurrenskraft och företagande samt handel. På dessa fyra områden nådde det spanska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd framsteg under perioden juli–december 2023.

Under sitt anförande vid plenarsessionen i december sammanfattade Spaniens vice premiärminister och minister för ekonomi och digitalisering, **Nadia Calviño**, slutsatserna från det roterade ordförandeskapet. Hon tog bland annat upp fördjupningen av den ekonomiska och monetära unionen, direktbetalningar inom bankvärlden, reformen av elmarknaden och undertecknandet av ett långtgående handelsavtal med Chile.

Nadia Calviño, som väntas överta posten som ny ordförande för Europeiska investeringsbanken (EIB) den 1 januari 2024, pekade också ut några frågor som EU måste ta upp på sin dagordning inom kort, inte minst mot bakgrund av det kommande valet till Europaparlamentet. ”Världen genomgår en enorm förändring och de tektoniska plattor som lades efter andra världskriget är på väg att förskjutas”, noterade hon. ”Vi måste se till att EU fortsätter att visa vägen i de viktigaste globala debatterna, tar tag i de främsta utmaningarna och slår vakt om de europeiska värdena i denna nya värld.”

Med hänvisning till det fulltecknade halvår som nu gick mot sitt slut tillade hon att ”samarbetet med andra EU-institutioner, och i synnerhet EESK, var avgörande för framgångarna. Att jag är här i dag är ett tecken på den spanska regeringens starka engagemang för arbetsmarknadens parter, den sociala dialogen och det civila samhället. Vi försöker lyssna noga och ta fasta på det civila samhällets åsikter i vårt arbete.” (mp)

EU-intyget om funktionsnedsättning: ett steg närmare mot att uppnå fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning i EU

EESK vill att tillämpningsområdet för kommissionens förslag om ett EU-intyg om funktionsnedsättning utvidgas till att omfatta längre vistelser för arbete eller studier, i syfte att uppnå fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning i EU.

EESK välkomnar kommissionens förslag till EU-intyg om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning som ett första steg mot fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning i EU.

”Förslaget om de två korten kommer att påverka mer än 80 miljoner européer med funktionsnedsättning”, kommenterade **Ioannis Vardakastanis**, huvudföredragande för EESK:s yttrande om EU-intyget om funktionsnedsättning och EU-parkeringstillståndet för personer med funktionsnedsättning, som lades fram vid EESK:s plenarsession den 14 december. ”Detta är ett mycket viktigt steg mot att undanröja allvarliga hinder och se till att personer med funktionsnedsättning, både européer och tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i en medlemsstat, kan dra nytta av EU:s grundläggande princip om fri rörlighet. Detta kommer att bana väg för mer politik i framtiden.”

EESK uppmärksammar dock att förslaget inte undanröjer några av de största hindren mot fri rörlighet för européer med funktionsnedsättning, nämligen avsaknaden av möjlighet att överföra förmåner med anknytning till funktionsnedsättning när personen flyttar till ett annat EU-land för studier eller arbete. I sitt yttrande på eget initiativ efterlyser EESK en utvidgning av förslagets tillämpningsområde så att en person med funktionsnedsättning som flyttar på tillfällig basis kan använda intyget för att fortsätta att få förmåner kopplade till socialpolitik och/eller nationella sociala trygghetssystem.

Detta är inte möjligt i dagsläget. En person som flyttar från en medlemsstat till en annan förlorar sin rätt till förmåner med anknytning till funktionsnedsättning vid flytten över gränsen, till dess att funktionsnedsättningen bedöms på nytt i den nya medlemsstaten.

En sådan bedömning kan ta över ett år, och under denna övergångsperiod lämnas personen utan något erkännande eller stöd. ”Vi efterlyser en utvidgning av tillämpningsområdet för att säkerställa att det inte uppstår ett rättsligt vakuum eller glapp i det nya landet under denna period. På så vis kan personer med funktionsnedsättning leva ett värdigt liv redan från första början”, förklarade **Ioannis Vardakastanis**. (ll)

COP28: Det civila samhället kommer att verka för ytterligare åtgärder för att rädda klimatet

Det civila samhällets organisationer uttrycker besvikelse över resultaten av COP28, men ser dem som en plattform för ökade EU-insatser på den globala arenan. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) står fast vid sitt åtagande att ta itu med klimatkrisen och betonar behovet av större ambitioner och ungdomsengagemang.

COP28 markerar ett historiskt skifte eftersom länderna för första gången på trettio år åtar sig att ställa om från fossila bränslen i energisystemen. EESK:s ordförande **Oliver Röpke** erkänner detta framsteg, men insisterar på en fullständig utfasning av fossila bränslen och framhåller vikten av att ungdomarna involveras i dessa insatser.

EU-förhandlarna ser det som en framgång att man lyckats hålla Parisavtalets mål om att begränsa den globala temperaturökningen vid liv. COP28 fokuserar på energisektorn, med målet att minska utsläppen med 43 % fram till 2030 och uppnå nettonollutsläpp senast 2050. Överenskommelsen kritiseras dock på grund av brister såsom osäkerheten kring uppnåendet av 1,5 °C-målet, oljestaternas inflytande och svaga finansieringsbestämmelser för omställningen.

Sandrine Dixson-Declève, medordförande för Romklubben, varnar för ökande förmögenhetsskillnader och sociala spänningar till följd av en orättvis fördelning av bördan. EESK:s ungdomsdelegat **Diandra Ni Bhuachalla** säger att hon är förkrossad över resultaten av COP28, och framhåller betydelsen av vanliga människors erfarenheter som en motvikt till fossilbränslelobbyisterna.

Trots invändningarna uppmärksammar EESK-ledamöterna de positiva aspekterna av Dubaiavtalet och åtar sig att ta itu med kryphål, samtidigt som övriga EU-institutioner uppmanas att göra detsamma. Det övergripande budskapet från EESK:s debatt är ett beslutsamt åtagande: ”Vi kommer inte att ge upp” när det gäller att skyndsamt ta itu med klimatkrisen genom fortsatta åtgärder inom ramen för EU och FN. (ks)

EU måste prioritera klimatdiplomati i de yttre förbindelserna

EU bör göra klimatdiplomatin till flaggskeppet i sina yttre förbindelser, betonade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) i sitt yttrande som antogs vid plenarsessionen i december. Det behövs en kraftfull och trovärdig strategisk plan för att anpassa unionens klimatdiplomati till det rådande geopolitiska läget och FN:s mål för hållbar utveckling.

Kommittén är övertygad om att vägen framåt är att uppgradera klimatdiplomatin till en flaggskeppsåtgärd i EU:s yttre förbindelser.

Ordföranden för Arbetsgivargruppen vid EESK och yttrandets föredragande, **Stefano Mallia**, betonade: ”Vi har ingen tid att förlora om vi vill undvika irreparabla skador. Klimatdiplomati är förebyggande diplomati. Därför finns det ett akut behov av att uppgradera klimatdiplomatin och göra den till en flaggskeppsåtgärd i EU:s yttre förbindelser och utrikespolitik.”

EESK uppmanar EU-institutionerna att anta en övergripande strategi för klimatdiplomati med kortsiktiga och långsiktiga prioriteringar som integrerar klimatåtgärder i alla delar av de yttre förbindelserna (däribland säkerhet och försvar, handel, investeringar, transport, migration, utvecklingssamarbete, ekonomiskt och tekniskt bistånd, kultur och hälsa).

Ett effektivt genomförande av den europeiska gröna given internt ger EU trovärdighet när det gäller att påverka och inspirera även andra att slå in på vägen mot hållbarhet. Därför uppmanar EESK medlemsstaterna och institutionerna att förbättra samordningen mellan EU-aktörerna för att anpassa deras respektive politik till klimatmålen och påskynda de inhemska åtgärderna för att genomföra den europeiska gröna given.

Stefano Mallia, föredragande för yttrandet, sade: ”Vi måste blicka inåt för att bedöma om vi kan möta målen som slogs fast inom den europeiska gröna given. När vi väl har sopat rent för egen dörr bör vi samarbeta med grannländer och främja deras ekonomiska diversifiering, utforma planer för en rättvis omställning och stödja anpassnings- och riskhanteringsprojekt för att förebygga och minska sårbarhetsrisker.” (mt)

En rättsakt om kritiska läkemedel för att trygga Europas oberoende på läkemedelsområdet

I ett nyligen antaget yttrande slår Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) larm om att EU:s alltför stora beroende av import av aktiva farmaceutiska substanser och färdiga läkemedel från Asien utgör ett hot mot EU-medborgarnas hälsa

och välbefinnande. EESK föreslår därför att en rättsakt om kritiska läkemedel antas.

EU står inför en växande utmaning när det gäller att säkra tillgången på viktiga läkemedel. Merparten av de aktiva farmaceutiska substanserna och färdiga läkemedlen importeras för närvarande från Asien. Detta beroende av externa leverantörer väcker farhågor kring EU:s resiliens mot störningar i leveranskedjan, prisvolatilitet och eventuella geopolitiska risker.

”Vi sätter våra medborgares hälsa på spel genom att förlita oss på externa leverantörer av viktiga läkemedel. Vi måste agera omedelbart för att se till att alla i EU har tillgång till de läkemedel de behöver”, sade **Lech Pilawski**, EESK:s föredragande för yttrandet.

EESK rekommenderar att man tar itu med detta genom att inrätta en ny EU-mekanism för att stödja produktionen av aktiva farmaceutiska substanser och färdiga läkemedel inom Europa. Den föreslagna rättsakten om kritiska läkemedel är avsedd att fungera som en övergripande EU-mekanism som läggs fram i form av en förordning. Den syftar till att aktivt stödja produktionen av aktiva farmaceutiska substanser och färdiga läkemedel inom EU. Det är tänkt att mekanismen ska finansiera FoU, utveckling av infrastruktur och driftskostnader.

Genomförandet av dessa rekommendationer förutsätter betydande investeringar och samarbete mellan EU-medlemsstaterna. EESK uppmanar kommissionen att gå i bräschen för samordningen av denna insats och att utarbeta en övergripande strategi för att trygga Europas folkhälsosäkerhet, främja ekonomiskt välstånd och sörja för överkomliga läkemedelspriser för unionsmedborgarna. (gb)

EESK efterlyser skräddarsydda pakter för att stödja avlägsna EU-regioner

I ett yttrande som antogs vid dess plenarsession föreslår Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) en strategi för att ta itu med de socioekonomiska utmaningar som EU:s öar, bergsområden och glesbefolkade områden står inför. EESK efterlyser EU-åtgärder inom ramen för sammanhållningspolitiken och betonar behovet av skräddarsydda strategier, tillförlitliga uppgifter och särskilda mekanismer för hållbar tillväxt.

EU:s avlägsna regioner, från öar till bergsområden och glesbefolkade områden, brottas med ekonomiska, sociala och miljömässiga utmaningar som hindrar deras framsteg. Isolerade öar har problem med höga kostnader på grund av sin isolering, medan klimatförändringarna utgör en risk för bergsområden. Den minskande befolkningsmängden i glesbefolkade områden ställer krav på innovativa tillväxtstrategier. EESK:s föredragande **Ioannis Vardakastanis** framhåller behovet av skräddarsydda strategier som tar hänsyn till varje regions särdrag. I sitt yttrande förespråkar kommittén sammanhållna EU-åtgärder och betonar den regionala solidariteten för att förhindra marginalisering. EESK föreslår att man utnyttjar den starka rättsliga grunden för EU:s sammanhållningspolitik och rekommenderar särskilda fonder och pakter såsom en pakt för öar eller en pakt för bergsområden för att ta itu med unika utmaningar, i enlighet med de framgångsrika

strategierna i stads- och landsbygdsområden. Lösningarna omfattar ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter och kräver olika åtgärder, från att minska driftskostnaderna till att främja skapandet av arbetstillfällen och bevara den lokala kulturen. Ett välgrundat beslutsfattande är beroende av korrekta uppgifter och kapacitetsuppbyggnad, som främjar en aktiv dialog mellan berörda parter på EU-nivå, nationell nivå och lokal nivå för att utforma politik som återspeglar de unika förhållandena i dessa regioner i EU. (tk)

EESK presenterar sin vision för hur konkurrensfördelarna för finanssektorn inom EU kan stärkas

Finanssektorn, särskilt banksektorn, är av mycket stor betydelse för att göra EU:s ekonomi mer konkurrenskraftig, eftersom sektorn har ett stort inflytande över finansieringen av den nödvändiga övergången till ett hållbart samhälle. I ett yttrande som antogs under plenarsessionen uppmärksammar kommittén hur sektorn kan stärkas på ett antal olika sätt och hur man kan främja dess bidrag till EU:s strategiska oberoende och de mål som kommer att vara en hjälp på vägen för EU att uppnå detta.

Ett resilient finansiellt system är en prioriterad fråga för EU:s ekonomiska omvandling, men det återstår en rad utmaningar trots de ansträngningar som gjort genom att införa en konkurrenskraftskontroll och finslipa regelverket med hjälp av Refit-programmet. EESK:s föredragande **Antonio García del Riego** påpekar att dagens situation där bank- och kapitalmarknadsunionen inte fullbordats utgör ett hinder för en enhetlig marknad, vilket leder till att EU:s banker släpar efter sina globala konkurrenter. Detta måste åtgärdas genom grundliga utvärderingar för att säkerställa en konkurrenskraftig och resilient finanssektor. Rättvis konkurrens är avgörande för stabilitet och tillväxt, men det krävs ett effektivare regelverk som skyddar mångfalden inom banksektorn. Kommittén betonar den roll som rättvis konkurrens spelar för att säkerställa stabilitet och locka till sig investeringar, och efterlyser en balanserad tillsynsstrategi som främjar digitalisering och långsiktigt hållbara marknader. EESK lovordar EU:s införande av en konkurrenskraftskontroll i den framtida politiken, men påpekar att konkurrenskraften måste stärkas utan att avvika från de globala standarder som fastställs i t.ex. Basel III. Det är mycket viktigt att konkurrenskraftskontrollen anpassas till finanssektorns särdrag. Fullbordandet av kapitalmarknadsunionen kommer att motverka marknadsfragmentering, öka den finansiella stabiliteten och främja integration. EESK betonar att effektiva utvärderingsmetoder, berörda parters deltagande i konsekvensbedömningar och tillförlitliga uppgifter för ett välgrundat beslutsfattande är nyckeln till framsteg inom sektorn. (tk)

Konsekvensbedömningar och aktivt deltagande av det civila samhället bör vara vägledande principer för Global Gateway-strategin

Initiativet Global Gateway syftar till att säkra EU:s öppna strategiska oberoende, men måste bygga på konsekvensbedömningar. Detta betonades i ett yttrande som Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog vid sin plenarsession i december. Kommittén vill spela en mer aktiv roll i de avgörande skedena av beslutsprocessen för utvecklingsprojekt med koppling till Global Gateway.

Global Gateway-strategin ska mobilisera upp till 300 miljarder euro i investeringar mellan 2021 och 2027 för att bekämpa klimatförändringarna, förbättra den digitala konnektiviteten samt energi- och transportkonnektiviteten och stärka hälso- och sjukvårds-, utbildnings- och forskningsinfrastrukturen i hela världen.

EESK betonar dock att investeringsprogrammen inom Global Gateway-initiativet måste baseras på konsekvensbedömningar för att säkerställa demokratiskt egenansvar för utvecklingsinitiativen i partnerländerna samt projektens ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhet. Samtidigt uttrycker kommittén förbehåll mot projekt som finansieras med andra EU-medel, som skulle kunna avvika från standardövervakningsprocessen på grund av bristande tydlighet i förfarandena för att bedöma konsekvenserna av respektive projekt.

Föredraganden för yttrandet, EESK-ledamoten **Stefano Palmieri**, betonade att Global Gateway-projekt måste respektera ett antal principer och mål, och konstaterade att ”efterlevnad av EU:s värden och genomförande av detaljerade konsekvensbedömningar är viktigt för att säkerställa dessa projekts hållbarhet”.

Samtidigt beklagar kommittén att lokala europeiska aktörer inte deltar på ett meningsfullt sätt i den övergripande utvecklingsprocessen. EESK skulle vilja spela en mer aktiv roll i de viktigaste skedena av beslutsprocessen för utvecklingsprojekt med koppling till Global Gateway, med början i anordnandet av regelbundna möten mellan Global Gateway-rådet och det civila samhällets organisationer och arbetsmarknadens parter. (mt)

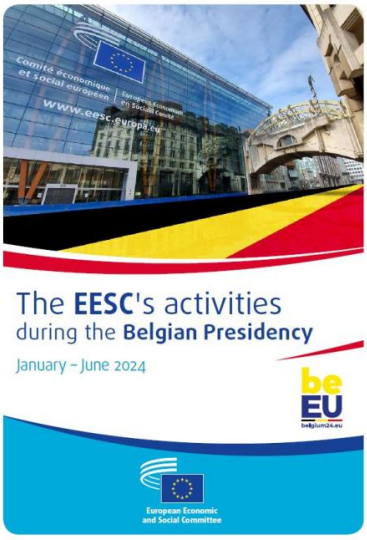

Färskt från pressarna: Vår verksamhet under det belgiska EU-ordförandeskapet

Den 1 januari tog Belgien över rodret för EU, och landet kommer att inneha ordförandeskapet i Europeiska unionens råd under det så viktiga första halvåret 2024. Höjdpunkten kommer utan tvekan att vara valet till Europaparlamentet i juni, då medborgarna i Europeiska unionen kan uttala sig om vilken väg unionen ska slå in på. Vi kommer att spela en aktiv roll i att föra ut information om valet och uppmuntra väljarna att rösta. ”EESK, hemvisten för EU:s organiserade civila samhälle, kommer att samarbeta tätt med det belgiska ordförandeskapet om att bygga ett starkare, mer motståndskraftigt och mer demokratiskt Europa”, säger EESK:s ordförande **Oliver Röpke**.

I denna nya broschyr presenteras vår verksamhet för det första halvåret, de viktigaste ärendena som behandlas inom våra sektioner samt de förberedande yttranden som begärts av det belgiska ordförandeskapet.
Undrar du vilka våra belgiska ledamöter är?

Här kan ta reda på vilka de är och vilka delar av det civila samhället de företräder. Informationen finns på nederländska, franska, tyska och engelska (cw).

EESK:s vecka för det civila samhället 2024, den 4–7 mars – lägg datumet på minnet!

Valet till Europaparlamentet i juni 2024 kommer att bli en vägvisare för Europas framtid, så EESK – det civila samhällets institutionella partner – **drar igång sin första vecka för det civila samhället.**

Lägg datumet på minnet!

Detta flaggskeppsevenemang kommer att samla människor i alla åldrar och med olika bakgrund, inklusive ungdomar, journalister och EU-institutionerna, till en livlig debatt kring ämnen som berör oss i vår vardag och Europas framtid.

Under rubriken ***Stå upp för demokratin!*** kommer vi att diskutera hot och utmaningar mot värnandet av demokratiska värden och ta reda på exakt vad det är som det civila samhället förväntar sig av EU:s framtida ledare. Våra rekommendationer kommer att ligga till grund för EESK:s resolution om valet till Europaparlamentet.

Det civila samhällets vecka kommer att omfatta **fem viktiga EESK-initiativ**:

- **Det civila samhällets dagar:** *Civilsamhällesorganisationer: en demokratisk hörnsten och en nyckelaktör i att lösa dagens utmaningar*
- **Europeiska medborgarinitiativets dag:** *En gemensam mötesplats för EU:s lagstiftare och nationella lagstiftare, talespersoner, medborgare och aktörer i det civila samhället*
- **Ditt Europa, din mening:** *Stå upp för demokratin och tala för Europa: ungdomars prioriteringar inför nästa EU-lagstiftningscykel*
- **Priset till det civila samhället:** *EESK:s 14:e pris till det civila samhället uppmärksammar psykisk hälsa*
- **Journalistseminariet:** *Utmaningen att mobilisera de europeiska väljarna inför valet till Europaparlamentet*

Delta och bli inspirerad av våra sakkunnigledda workshoppar och högnivådebatter. Gör din röst hörd i viktiga frågor inför EU:s nya lagstiftningscykel och knyt kontakter med civilsamhällesorganisationer och drivkrafter för förändring över hela Europa!

Registreringen kommer att öppna i januari 2024.

Mer information kommer inom kort på webbsidan för #CivSocWeek. (mt)

NYHETER FRÅN GRUPPERNA

Vilka verktyg och medel behövs det för att EU faktiskt ska bli strategiskt oberoende i ekonomiskt hänseende?

Ny studie på uppdrag av EESK:s arbetsgivargrupp

EU har alltid ihärdigt förespråkat ekonomisk integration med resten av världen. Denna strategi har gjort EU till en av de viktigaste globala handelsstormakterna och en av de mest välmående regionerna i en fredlig värld som styrs av ett regelbaserat system.

Covid-19-pandemin och Rysslands invasion av Ukraina har allvarligt rubbat EU:s drivkraft mot öppenhet och ekonomisk integration. Dessa omvälvande händelser, som förebådar en lång och mödosam kamp för att bibehålla EU:s välstånd, har visat hur viktigt det är att utveckla EU:s resiliens och skapa bättre verktyg för att skydda EU:s strategiska intressen.

EU förbereder sig på att ta itu med en rad utmaningar som möjligen tyder på att det blir allt vanligare att avlägsna sig från det multilaterala regelbaserade handelssystem som varit kännetecknande för tiden efter andra världskriget. Därför har vi inte råd med några oklarheter när det gäller strategiskt oberoende och vad det innebär.

Studien, som utförts av Centre for European Policy Studies, gräver i dessa invecklade frågor, utforskar EU:s svagheter och utfärdar rekommendationer om hur strategiskt oberoende kan uppnås. Studien beställdes av EESK på begäran av EESK:s arbetsgivargrupp och utarbetades av Centre for European Policy Studies.

Läs studien här: https://europa.eu/!n98Tdd

EU år 2030, COP28 och det akuta behovet av en rättvis omställning

Av Arbetstagargruppen vid EESK

Europeiska miljöbyråns årliga lägesrapport för 2023 är inte speciellt uppmuntrande: EU kommer kanske inte att nå de flesta av målen fram till 2030. I synnerhet när det gäller konsumtionsavtryck, energiförbrukningsnivåer, cirkulär produktion och ekologiskt jordbruk ser det riktigt dystert ut, och inte ser det bättre ut på andra områden, såsom biologisk mångfald och begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

Resultaten från COP28 är inte heller särskilt lovande. Det framgick vid debatten under EESK:s plenarsession i december att det civila samhällets aktörer inte på långa vägar är nöjda med slutsatserna. Texten är för luddig i fråga om hur det ska gå till och vem som ska betala, och innehåller mer tomma ord än verkliga åtgärder (trots att fossila bränslen för första gången pekas ut som orsaken till klimatförändringarna). Det är föga sannolikt att målet att begränsa ökningen av den globala genomsnittliga temperaturen fram till slutet av århundradet till 1,5 grader uppnås, eftersom denna temperaturökning med största sannolikhet kommer att vara nådd inom fem år. 2023 var det varmaste året sedan mätningar inleddes, och varje månad från och med juni var den varmaste som någonsin uppmätts.

Vi får inte låta oss nedslås av denna dystra situation utan bör snarare låta den ge oss kraft, för vi måste agera. Det är inte heller läge att komma med blygsamma goda avsikter (det har det redan funnits nog av i det förflutna, och se vart det har lett oss) eller att återigen ta till åtstramningsåtgärder. Principerna om en rättvis omställning för ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet måste genomsyra EU:s alla politikområden. Detta måste, i enlighet med det nyligen antagna EESK-yttrandet i frågan, omfatta antagandet av ett EU-direktiv om en rättvis omställning i arbetslivet. Om alla drar sitt strå till stacken kan den enorma uppgift vi står inför bemästras. Om kostnaden läggs på de mest utsatta, vilket ofta redan är fallet, kommer högerpopulismen att växa. När sedan inte ens högerpopulisterna kan förneka de katastrofala följderna av klimatförändringarna kommer det att vara för sent.

Ny studie belyser klimatkostnaderna för hushållen runtom i EU

av Lorenza Campagnolo, forskningssamordnare, och den arbetsgrupp vid CMCC som var involverad i studien

Studien med titeln *Kostnaden för klimatförändringarna för hushållen och familjerna i EU* var ett ypperligt tillfälle att belysa hur kostnaderna i anslutning till anpassningsåtgärderna, begränsningspolitiken och klimatförändringarnas effekter påverkar hushållen i EU beroende på vilken region de ligger i och deras socioekonomiska särdrag. I studien bekräftas att det finns en informationslucka, att det saknas en bred bedömning av kostnaderna för klimatförändringarna med fokus på hushållen i EU.

Man föreslår en ny metod och resultat som kombinerar Eurostats uppgifter om hushållens inkomster och utgifter, klimatrelaterade faror och modelleringsverktyg. I studien betraktas såväl hushållens inkomstförluster som klimatorsakade utgifter som en direkt konsekvens av klimatförändringarnas påverkan eller anpassningsbehoven.

Klimatförändringarna kommer att slå olika mot olika EU-regioner och socioekonomiska grupper 2050. I ett måttligt klimatförändringsscenario kommer hushållens utgifter för hälso- och sjukvård sannolikt att öka i de norra och södra delarna av EU, utgifterna för livsmedel i de östra, västra och södra delarna av EU, utgifterna för el i alla regioner och utgifterna för försäkringar särskilt i norr. Denna utgiftsökning kommer att lägga en tung börda på fattigare hushåll, som kommer att ha sämre förutsättningar att diversifiera sin konsumtion och en begränsad anpassningsförmåga. Samtidigt kommer förluster av arbetsinkomster att uppstå i södra EU och de totala inkomstförlusterna kommer att vara omfattande i alla regioner.

Detta kommer att få negativa och regressiva effekter (som tynger fattigare hushåll mer än rikare hushåll) på ett brett spektrum av utgifter för varor/tjänster och inkomstkällor, särskilt i södra EU (hälso- och sjukvårds-, el- och försäkringsutgifter samt totala arbetsinkomster), men även marginellt i de östra (livsmedelsutgifter) och norra regionerna (el- och försäkringsutgifter). Klimatförändringarna kommer sannolikt att leda till att antalet människor som riskerar att drabbas av fattigdom ökar i hela EU. Scenarierna för begränsning av klimatförändringarna kommer sannolikt att minska detta och främja snabbare löneökningar för lågutbildad arbetskraft jämfört med högkvalificerad arbetskraft.

De viktigaste rekommendationerna till beslutsfattarna är att prioritera regioner, såsom i de södra delarna av EU, som på samma gång upplever negativa konsekvenser för hushållen och regressivitet, och att stärka inkomststödåtgärderna och anpassa dem till de mest utsatta befolkningsgrupperna i dessa regioner. Dessutom kräver klimatförändringarnas sektorsövergripande karaktär en övergripande integrering av politiken för att göra beslutsfattandet mer effektivt.

Studien genomfördes av forskare vid CMCC på uppdrag av kommitténs grupp för civilsamhällesorganisationer. En sammanfattning av studien kan laddas ned från EESK:s webbplats.

JAG TÄNKER RÖSTA. TÄNKER DU?

”Jag tänker rösta. Tänker du?”

Sedan december publicerar vi våra gästers åsikter om valet till Europaparlamentet i kolumnen ”Jag tänker rösta. Tänker du?” Den här gången är vår gäst **Malgorzata Molęda-Zdziech**, polsk sociolog, statsvetare och aktiv kommentator om vad som händer i Polen.

Hon är föreståndare för statsvetenskapliga institutionen vid handelshögskolan i Warszawa och rektorns företrädare för samarbete med EU. I sin artikel kommenterar hon det polska civila samhällets viktiga roll när det gällde att påverka resultatet av det senaste parlamentsvalet i Polen i oktober 2023. Hon hänvisar också till en av prioriteringarna för det kommande polska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd, nämligen det civila samhällets roll när det gäller att värna rättsstatsprincipen. (ehp)

Ma?gorzata Mol?da-Zdziech: Det civila samhället inför valet till Europaparlamentet 2024

Enkelt uttryckt utgörs det civila samhället av samhällsgrupper som kan organisera sig själva och fastställa och uppnå utvalda mål. I demokratiska system består det civila samhället av många grupper av olika karaktär så att de i största möjliga utsträckning representerar mångfalden av röster och åsikter bland sina medlemmar. I icke-demokratiska regimer står de icke-statliga organisationerna vanligen i opposition till dem som styr. Det civila samhället kan agera genom ett aktivt medborgarskap och en önskan att samarbeta för det allmänna bästa, oberoende av statliga institutioner.

När partiet Lag och rättvisa (PiS) innehade regeringsmakten mobiliserade civilsamhällesorganisationer mot de förändringar som hotade rättsordningen och skyddet av de mänskliga rättigheterna. Såsom framgår av rapporten ”Påtryckningar och mobilisering. Det civila samhället och rättsstatskrisen” från Helsingforsstiftelsen för mänskliga rättigheter organiserade icke-statliga grupper under 2016–2022 många massprotester för att försvara rättsstatsprincipen och mot kränkningar av konstitutionella värden, och erbjöd rättshjälp till grupper som riskerade att utsättas för diskriminering eller förtryck. Den icke-statliga sektorn har inte upphört att söka nya möjligheter att kunna delta i beslutsprocesserna, och har bland annat organiserat framgångsrika koalitioner inför valen av ombudsman och barnombudsman, samt medborgarpaneler.

Resultatet av parlamentsvalet den 15 oktober 2023 visar på styrkan i det polska civila samhället. Det historiskt höga valdeltagandet på 74,38 % och oppositionens majoritet är bevis på en effektiv medborgarmobilisering som har lett till regeringsskifte. PiS fick 35,38 % av rösterna. Det är därigenom det första parti sedan 1989 som vunnit parlamentsvalet tre gånger i rad, men till skillnad från valen 2015 och 2019 fick det inte tillräckligt många mandat för att bilda regering. Till sejmen valdes också Medborgarkoalitionen (Koalicja Obywatelska) (30,7 %), Tredje vägen (Trzecia Droga PSL-PL) (14,4 %), Nya vänstern (Nowa Lewica) (8,61 %) och Konfederationen frihet och oberoende (Konfederacja Wolność i Niepodległość) (7,16 %). En koalitionsgrupp med Medborgarkoalitionen, Tredje vägen och Nya vänstern fick tillsammans 51,72 % av rösterna, vilket gav dem den majoritet som krävs för att bilda regering. Regeringen med premiärminister Donald Tusk bildades efter ett första misslyckat försök av PiS.

Ingen av undersökningarna förutspådde ett så högt valdeltagande. Det bör erinras om att det låg på 61,74 % i parlamentsvalet 2019 och 62,7 % i det historiska valet 1989. Undersökningar utförda av bl.a. CBOS och Stefan Batory-stiftelsen visar att medborgarna tog sig till valurnorna på grund av en önskan om förändring som beror på långvarig frustration i samhället. Det bör påpekas att man före valet kunde observera en stark mobilisering i samhället. Bland annat beställde ett rekordstort antal väljare det röstkort som krävs för att kunna rösta utanför sin hemort: fram till den 12 oktober kl. 15 hade 960 000 personer ändrat den ort som de skulle rösta på och cirka 1 200 000 hade lämnat in en begäran om detta. Antalet polacker bosatta utomlands som förklarade att de ville delta i valet var dubbelt så stort som i föregående val (600 000 jämfört med 350 000 år 2019).

Tillkännagivandet och anordnandet av en landsomfattande folkomröstning kan ha varit en annan faktor bakom det ökade deltagandet i parlamentsvalet. Deltagandet i folkomröstningen uppgick till 40,91 % och den var därför inte bindande. Viktig för mobiliseringen av väljarna var också de många initiativ som genomfördes av icke-statliga organisationer. Särskilt bör nämnas de aktioner som riktade sig till kvinnor och ungdomar, bl.a. initiativen ”Kvinnornas röst – Det är ditt val”, ”Wschód – Vi har varit tysta länge nog” och ”SexEd – ”Det är ditt beslut”, som bidrog till det ökade valdeltagandet. I parlamentsvalet 2019 röstade 61,5 % av kvinnorna och 60,8 % av männen. Valdeltagandet bland ungdomar i åldern 18–29 år var 46,4 %. Fler kvinnor (73,7 %) än män (72,0 %) och 68,8 % av ungdomarna (18–29 år) röstade i valet 2023. Organisationer i det civila samhället genomförde inför valet minst 20 initiativ för att öka valdeltagandet.

De genomfördes främst på nätet, men några ägde även rum på tv, radio och till och med i biografer. Genom att kända personer, influerare, skådespelare och offentliga personer deltog kunde man nå ut till fler samhällsgrupper. Enligt en enkät som genomfördes i oktober 2023 av opinionsinstitutet CBOS om röstningsbeteendet i valet 2023 och skälen till detta beslutade majoriteten av väljarna (totalt 70 %) hur de skulle rösta minst några veckor före valet. 28 % bestämde sig senare, under den sista veckan före valet, varav 9 % först på själva valdagen och 4 % dagen före valet. För Medborgarkoalitionens väljare var denna grupperings förhållande till EU särskilt viktigt (80 %). Önskan om ett maktskifte uppgavs nästan lika ofta (77 %) som skäl till att rösta på Medborgarkoalitionen. En stor del dess väljare (64 %) anser att den företräder värderingar och principer som de identifierar sig med. PiS-väljarna ansåg att detta parti företrädde såväl deras intressen (”de bryr sig om människor som mig” – 66 %) som deras värderingar och principer (62 %). Samtidigt gav de ett gott betyg åt de föregående PiS-regeringarna (64 %) och partiets ekonomiska program (59 %).

I juni 2024 kommer polackerna att välja sina ledamöter i Europaparlamentet. Eftersom det hålls lokalval i Polen i april 2024 kommer valet till Europaparlamentet att vara det tredje valet på kort tid i Polen. Europafrågorna kommer att finnas med i kampanjen inför lokalvalen, om än i mindre utsträckning än under parlamentsvalet. Dessutom kan 20-årsjubileet av Polens EU-inträde bidra till att öka deltagandet i valet till Europaparlamentet. Vid det senaste valet till Europaparlamentet 2019 låg valdeltagandet i Polen på 45,68 %.

Polens EU-medlemskap har ett starkt stöd bland de polska medborgarna. Enligt CBOS:s undersökning från april 2023 ligger det på 85 %. Detta antal har minskat, men är fortfarande mycket stort. 10 % motsätter sig Polens EU-medlemskap. En av 20 tillfrågade (5 %) har ingen åsikt i frågan.

Det är också värt att komma ihåg att valet till Europaparlamentet för första gången kommer att hållas i skuggan av flera kriser, däribland det pågående kriget i Ukraina, klimatkrisen, den ekonomiska krisen och den populistiska högerns återkomst. Med tanke på att desinformationskampanjerna väntas öka är det därför viktigt med en effektiv och konsekvent kommunikation i valkampanjen, anpassad till de enskilda väljargrupperna. På grund av de internationella spänningarna ser EU-anhängarna också unionen alltmer som en garant för Polens säkerhet.

Małgorzata Molęda-Zdziech

Handelshögskolan i Warszawa – Team Europe Direct Polen

Redaktör

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Medverkande i detta nummer

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Medverkande i detta nummer

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adress

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén
Jacques Delors-byggnaden, Rue Belliard/
Belliardstraat 99, B-1040 Bryssel, Belgien
Tfn +32 25469476
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EESK info kommer ut nio gånger om året i samband med EESK:s plenarsessioner. ?EESK info ges ut på 23 språk.
EESK info är inte att betrakta som en officiell sammanfattning av EESK:s arbete. För sådan information hänvisar vi till Europeiska unionens officiella tidning eller andra publikationer från kommittén.
Innehållet i EESK info får återges under förutsättning att källan anges och en länk skickas till redaktören.

01/2024